

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DN-WID.055.3.2026.MO
Warszawa, 03 sierpnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 18548

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Grzegorza Płaczka w sprawie ryzyka ekonomicznego dla polskiego środowiska naukowego wynikającego z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sporządzania wykazu wydawnictw monografii naukowych oraz wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.

Szanowny Panie Pośle,

uprzejmie informuję, że wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (zwany dalej wykazem czasopism) jest instrumentem polityki naukowej, w szczególności w zakresie postępowań awansowych i ewaluacji jakości działalności naukowej. Ponadto, podmioty systemu nauki i szkolnictwa wyższego oraz inne podmioty mogą korzystać z wykazu na potrzeby swoich analiz i działań.

Ministerstwo nie nakłada na podmioty żadnych obowiązków finansowych związanych z obecnością lub jej brakiem na wykazie.

Jednocześnie należy podkreślić, że Ministerstwo dostrzega problem poruszony w interpelacji, mianowicie pobieranie wysokich opłat za publikowanie przez wydawnictwa, które równocześnie publikują materiały niskiej jakości lub stosują niskiej jakości system recenzji.

Odnosząc się do konkretnych pytań przedstawionych w interpelacji, uprzejmie informuję, że Ocena Skutków Regulacji została przeprowadza i opublikowana w prowadzonym przez Rządowe Centrum Legislacji systemie Rządowy Proces Legislacyjny dalej: „RPL”, pod adresem:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12391400/katalog/13093614#13093614>.

Głównym skutkiem regulacji dla wydawnictw wskazanym po analizie było stworzenie impulsu do podnoszenia jakości działalności wydawniczej oraz dbałość o rzetelność działalności publikacyjnej, co jest zgodne z założeniami Ministerstwa.

W kwestii mechanizmów reagowania na nierzetelne praktyki wydawnicze, rozporządzenie wprowadziło możliwość usunięcia z wykazu lub obniżenia punktacji czasopisma przez Komisję Ewaluacji Nauki. Definicje nierzetelnych praktyk celowo pozostają otwarte, żeby umożliwić dostosowanie do szybko zmieniających się działań w tym zakresie.

Z tego powodu nie uwzględniono ilościowych wskaźników dotyczących udziału numerów specjalnych. Natomiast Komisja Ewaluacji Nauki do każdego przypadku usunięcia czasopisma z wykazu lub obniżenia punktacji będzie musiała sporządzić uzasadnienie, które będzie dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej. Transparentność procesu oraz publicznie dostępne uzasadnienia autorstwa Komisji Ewaluacji Nauki są wystarczającymi gwarancjami rzetelności procesu.

W kwestii kosztów publikacji, ze środków finansowych będących w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki, na subskrypcje baz danych i czasopism naukowych w modelu subskrypcyjnym w latach 2021-2025 wydatkowana została kwota 1 174 791 107,37 zł.

W rozłożeniu na poszczególne lata, prezentuje się to następująco:

- w 2021 r. łącznie – 262 868 746,85 zł;
- w 2022 r. łącznie – 249 301 061,66 zł;
- w 2023 r. łącznie – 224 210 871,44 zł;
- w 2024 r. łącznie – 217 183 232,69 zł;
- w 2025 r. łącznie – 221 227 194,73 zł.

W kwestii wpływu na podmioty systemu nauki i szkolnictwa wyższego, takie rozwiązania powinny wpłynąć na zmniejszenie udziału kosztów publikowania w nierzetelnych kanałach publikacyjnych.

Rozporządzenie nie faworyzuje, żadnego z modeli dostępu do publikacji. Celem Ministerstwa jest promowanie jakości. Czasopisma naukowe prezentujące odpowiednią jakość znajdują się w wykazie z odpowiednią punktacją niezależnie od modelu wydawniczego.

W kwestii procesu obniżenia punktacji lub usunięcia z wykazu, rozporządzenie nie przewiduje możliwości wcześniejszego przedstawienia wyjaśnień przed podjęciem decyzji. Nie ma też procedury odwoławczej, ponieważ proces oceny czasopism naukowych nie stanowi postępowania administracyjnego, a wykaz czasopism nie jest sporządzany w drodze decyzji administracyjnej.

W kwestii konsultacji publicznych, odpowiedzi Ministerstwa na zgłoszone uwagi zostały opublikowane w RPL i są dostępne publicznie pod adresem:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12391400/katalog/13093614#13093614>.

Okolo 20 uwag dotyczyło wydań specjalnych, jednak większość z nich była powtarzalną formułą kopiowaną przez różne instytucje i osoby fizyczne oraz nie przedstawiała argumentów merytorycznych. W związku z tym, uwagi dotyczące usunięcia z rozporządzenia zapisu dotyczącego nierzetelnych praktyk wydawniczych zostały odrzucone.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Ziolo-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów